

వైద్యపురం మరణమృత్యురానికి జనం అంతా గండం బిళ్ళిమీద పట్టి పల్లెటూరు వచ్చి చచ్చిపడుతున్నారు. ఈ పమ్మగారి యింటి అరుగుమీద వలసలు అదిగు మాట్లాడుకుని సామాజికపర్యవేదికను ఏర్పాటు చేశారు. రాత్రి అంతా జాగరం, పాతగాయలతో పిల్లలు కొనేసువులకి అంతులేదు. ఎక్కడైతే చిల్లం 'ఫ్రామ్ కౌకి' అయిపోతోంది.

"వెదా!.. తమ్ముడికి తంక నేనుకుని అలా వెళ్ళిపోతే కళ్ళురా వాన్న కొద్దువేళకి వంటకొను."

"వేమ పోలేనమ్మా, అక్కడికే వెళ్ళిం కాకావుంది దక్కలు గిలకలు కావాలాదు."

"అమ్మా...దక్క...అమ్మా. పూలే" అని ఏడుగున్నాడు చంటాడు. జానకి చంటాడ్ని తంక నేనుకుని గుమ్మంబిగవోయింది.

"అమ్మాయీ!.. నువ్వలాగ పోవాయి నీ కొడు. అక్కడ వసుకులో మువ్వార్చితో వదియారుతున్నాను." అంది రామ్మ.

"వేమ పోకువేదా అమ్మా..." అంది దీపంగా జానకి మృగ మొహంలోకి చూచుతూ. అమ్మ తిడి వెంసుమిదికి వేసుకుంటూ చిర చిరా అంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. జానకి దక్కవారి తివబలులు, తిం మొహం అద్దం లోకి చూసుకుంది క్రితం పంపిత్వం: ప్నా తోను చాలా పెద్దది...లోకంలో తిమా నీవును అభయం చెప్పి తప్పి వెలుకుంది. సాదిడి కిటికీలోంచి అంతా లీలగా కని పిస్తోంది. మధ్యమధ్యలోడునుమ్మ ఎడక క కింది గాలికి లేచి అటుము కుంటోంది. చంటాడు యింకొ ననుకుడు మావలేదు. వెంపు సరకొచ్చి పర్యవేదిక గుమ్మంలో కూర్చున్నాడు.

"తమ్ముడికి యీ అలాపెటి ఒక పెళ్ళి తెచ్చి పేలరా" అంది వెంకటాచార్యులు కంఠం రుద్దుమొంది.

"నువ్వు వాయి తీవకురారాదా ఏంకీ.."

"వేమ వాను.. " అని గదిలోకి వెళ్ళి మొహం చెతుల్లో తానుకుంది.

* * *

జానకి మారిగలువ తో మివ అంటు గిన్నెల్ని తొలుస్తోంది. ఇవాళి ప్రాదు ట్టుంచి మనసులో ఏమీ బాగాలేదు. మరొకప్పుడైతే తుగున వేచిపోకీ, వాబ కానికి పరిగెలేవ వేమమయ్య కంఠం గట్టిగా వివచనతో అభయం అంది, ఖడ్గం లాల్చి వెగులన్న కౌపు మరీషి పచ్చగా పోవుగా వుంటాడు.

"ఎదమ్మా అమ్మాయి... వెంబుతో నీళ్లు అంగుకో. కాళ్ళు కడుక్కుంటాను." అని కాళ్ళు చెతులు కడుక్కుని యింట్లోకి వెళ్ళింది.

జానకి

ఎమ్.పార్వతి

"దీప, పిల్లలు అంతా వలసగా అన్నయ్యాయి..."

"అ...అంతా వలసగా వున్నార. గిలమార్చుకీ అందరికీ దుగుబా, రోపలూ ట్టుకున్నాయి. గట్టికే రీరాలు కాబట్టి ప్రార్థన మనుషులు అన్నీ తట్టుకునేవారు, పుకార గారికి. ఎండకి వారిపోయే కొలు." అని గట్టిగా నవ్వాడు. ఆ నవ్వుకి గానకి అదరిపడింది. ఎప్పుడూ యీ నవ్వు నింటూన్నా యివాళి అదనగావున్న గుండెకి ప్రయంగా విప్పించింది.

"వాకు ఆరిగలేక అమ్మా" అంది. సూరికెన్ లాంటిది నలుగులో వానకి మొహం ముప్పవంగా కమ్మించలేదు. కమ్మ అంతులేకే చేసి చూచా.

"ఏం...ఎందుకని తివత్తి. తలకొప్పగా వుండా ఏం"

"ఎవీ తను..."

"కురి..."

"వాకు తివాలని లేదు" అంది కేలకి పోటవ వేయ అనుస్తూ.

కాగితాధుబోయి పదిగంటలకి అమ్మ ముందంబిద తడుగుంటూ వాన్నతో అంది.

"వీ అమ్మగారు పిల్ల కామ్మి పొడుచేసి కాను."

"ఏం...అటువంటివని అటె చేసింది తే నమ్మకంగా లేదు."

"వాకు అన్నీ కొద్దు వ్యవహారాలాగ వివచన తోను వుంది. ఇవాళి పిల్లవాటికి పిల్ల ముహూన వచ్చులేకాయె. వేగా రాత్రి విస్తరియందు మాళ్ళవలెను."

"ఒంటి బాగుంటే పోవే వెళ్ళావని గాని అలాచేస్తే ఎవర!"

"బువ్వలకొద్దీ వివ్వంవార్చి అరాయింతు కొగలంగాని, ఒక్కయూట అరాయింతుకో లేము."

"అమ్మ దాన్ని కేలేదేదా...?"

"పిల్ల దాన్ని పొడికేళి పిల్లని కట్టెలో పెట్టివట్టు నుకున్నాను. నెండా దానికి పన్నెంలు గేలులేవు"

జానకి యిప్పుడు వాయిగా గారికివచ్చింది. తివతి అమ్మరిమూర్తి. దిగా యివాళికి తే తివకి ఏమంది కవంగా లేదుగాని మొన్న ముటకు అందరివిగుట అంతివారికి అవసూ నిందింది కిటికీలోంచి ఎగురవచ్చాలో దిపోలు, మదకగా అనున్నాయి. ఆ వెలుకో పక్కంవున్న వేమమహం ముప్పవంగా గొందినాంది, విద్దిలో వచ్చుకున్నాడు. మధ్యమూ మలా వెన్ను కొవాలని మారాం చేశాడు. పిచ్చుకి విదు గూ పోయి అ కావాలి. వాన్ని యిప్పుడు కొడన్నాడు. గోడకి అనుకుని కిల్ల నలుపుకుంటూ చాలా నేపు ఏదాడు. ఇంట్లో కానీ అదిలంలేదు. కొద్దికే వేదా వాయింట్లో అయిపోయింది.

జానకి

తలంపా పేలు పాకుతున్నట్లు ఎక దురదగా వుంది. పెద్ద ఏళ్ళు మానూం పై తనకి కడుపు లోంచి బొం ఎత్తుకోచ్చింది. రాత్రి కూసుయ్యకు దబ్బుల వాలుముక్కల వేపును చేసి ముందుగా విప్పివేసింది. తక్కిన వాళ్ళందరికి పొద్దుటి తోటకూరపులునూ, పూరగాయానూ, ఒకొక్క పే బుర్రలో సినిమా రీలలూగ తిరుగుతున్నాయి. హోటల్ దీపాలు ఆరిపోయాయి. అంతా చీకటయి పోయింది.

పెద్దకూసుయ్య గుమ్మందిగురూవాళ్ళతో అన్నాడు:

"అయితే పిలవాడిగురించి అన్నీ కనుక్కంటాను!..."

"తప్పకుండా కనుక్కో...!" అని వాళ్ళు గదిలో కల్పారు.

అతే సుధా్యి క్షు నుం తా యింట్లో చాలా చూడవుడిగావుంది. ఒక్కోసిండి తడిసి పెట్టి బామ్మ అరటికాయ, వంకాయ సన్న ముక్కలుగా తరుగుతోంది. అమ్మ పెట్టి అడుగున వాచిన రూపాయ కొనుతిన పెట్టి కేతులో పెనుకూ "అరమోద లేత తమల పాకులు అరడజను అరటిపళ్ళు ఒక చెక్క పొడి పొట్టాం..." అని నుదులు చెయ్యి పెట్టుకుని యింకా కావలసిన పానాను వ్యాపకం తెచ్చుకుంటోంది.

"సుధా్యిమ్మం బడిచూడాలేదు. ఊళ్ళ వాప్రాణం తీసున్నావమ్మా" అన్నాడు గుణున్నూ.

"పెద్దా, ఇలాటికోవాన జే ముట్టి తలపు కుంటూ చేయాలి బాబూ...నువనులో ఏ చికొకు, వినుగు పెట్టుకోకు వాయవా" అని తల నిమిరింది. వానకి ముసాబంత అయింది కొంబంబునామిడికి నప్పులేదు. ఇంత కన్నా మంచిబలులూప్రాణం ఎవరూ లేవర!...అని తనలో నవ్వుకుంది.

మర్నీ యివాళిలా అందరూ యుద్ధరంగం లో ఒడిపోయిన సైనికులూగ దిగాలవడి పోయాడు. అమ్మకిమాత్రం ఏమాత్రం చలనం లేదు. యధావిధిగా అన్ని కౌశ్యికరూలు నిర్వర్తించి పద్దులు రానూ కూర్చుంది. వానకి అర్ధంకొని వేతనతో ముగిసిపోయింది. భూమాత తనని అభి: పాతాళలోకానికి అణచివేసి నటయింది.

"వాళ్ళు అలా ఎందుకురాకారమ్మా..." అంది తల్లి ముందు మోకాళ్ళమీద కూర్చుంటూ. ఇలా అడగటానికి సిగ్గు కూడా లేదాంది. కొని యింక అడగకుండా వుండ నూలేకపోయింది.

"అందరూ అంతేనమ్మా. ఎప్పటికోవెతలో నునకి అప్పచ్చంకలిసికే ఉండాలి అంటాను. సినికోనం నువ్వు దిగాలిపడిపోకు. ఇంకా పీకడనువాళ్ళు బడిలోకేళి చదువుకుంటు వ్నాడు. కొని, మాకా తో నాకు లేదు. తనకోకా మడిపెట్టే చూబనకు తీర్చుకుండా

మనుకుంటున్నాం. స్వార్థ పగులం..." అని కంట తడిపూట్టుకుంది. ఇంతబొడ అమ్మ ఎప్పుడు వేయ్యకుండా వానకి గ్రహించలేక పోయింది.

"వానల్ల..." అని తలదించుకుందివానకి.

"నీవల్ల మాకేం కడంలేదు వానకి!... ఈకష్టం లేపు మిపిలల: మిగవడారు. ఇదంతా ప్రపంచ భర్తం.. ఇంకనెళ్ళి నీవని చూసుకో..." అంది చెయ్యిపట్టి పెట్టుకూ.

* * *

పెళ్ళి వారంతా చూడవుడిగా వందిట్లో కొచ్చి కూర్చున్నారు. నియ్యంకుడు బిడు వందలు మినవోయింపు పనికిరాదని వట్లు వట్టాడు. వానకి తల్లి పెదకూసుయ్యి చేతిలో కెలికన్న రెండువరల కొబాలు, మెలో రెండు పేటల గోవర్ధనం గొలుసుతీసి చేతిలో పెట్టింది.

"భగవంతుడా! ఈ పెళ్ళి నిర్విఘ్నంగా జరిపించి నా పిలవి ఆకీర్షించు..." అని మోకరించి. వానకి కళ్ళనుం తనకి వ్రాసం వచ్చిన యీ ఆరు సంవత్సరాల్నించి అనేక కష్ట మఖాలు తిరిగాయి కొని ఇవాళి రోవామాత్రం తను ఎప్పుటికీ మర్చిపోలేదు.

* * *

కొండకర తలవేళాడు బమ్మ కదిలింది. వానకి మదిపారీగా అమ్మని. తమ్మన్నీ, పెద్దని చూస్తూ పెదవక్కెకి తిప్పింది.

"మివాళ్ళకోసం రెంక పెట్టుకోకు పావం..." అని కవ్వారవారు.

"లేదు..." అని తలదించుకుంది.

"మా యింట్లో ఆలవాటు వజేవాకా కొంచెం కష్టంగా వుంటుంది. వాకు ప్రాద్దులె న్నూలు. మా అమ్మకి మడి ఆచారం అడిను."

"వాకేం కష్టంలేదు..."

"వా జీతంతో అందరూ జకకొలి. మా అమ్మయ్య దబ్బిడి రాల్చుకు. మా కమ్మడి చదువు, ఇల్లెళ్ళు, వాళ్ళంతా..."

"వా కన్నీ లెలును... మా యింట్లోనూ వాకు తమ్మళ్ళు అందరూ వున్నార." అంది భర్త మునాంలొకి చూస్తూ.

'వాలాగ నువ్వు కష్టపడాలి... మనకు పిలలకలి పెద్దవాళ్ళయి మనకి అండగా వుండేవాకా..." అని గట్టిగా నవ్వారు. ఆ కవు వానకి హృదయంలో తరంగాలుగా పోకింది. ప్రపంచం, వీనిలి అన్నీ అరం చేసుకోగలింది. ఇంతకన్నా తన ఎక్కడికెళ్ళినా ఏ ప్రతి స్వగనూ పిన్నిందవు.

పోవాకావాలా..."

"వద్దు..." అని తలదించుకుంది.

"అ మాత్రం లేతవా భయపడున్నావకి అవనరమితే వందల వందల తెచ్చి నీ ఒళ్ళో పోయగలను.....వానకి కావంసింది గొరవం, మంచి, స్వచ్ఛత..." ఇంకా ఏదో చెప్పకుపోతున్నాడు. జనం గోలలో అవన్నీ కలిసిపోయాయి. కా మ కం ప్ర ప్రపంలో బమ్మ అసిందిం.

60
సంవత్సరాలుగా
స్త్రీ జనులతో
సన్నిహిత
బాంధవ్యము
కలది

ఆంధ్ర
స్త్రీల ఆరోగ్య
సాధాగ్యములకు
నేరని మరీతం
(వైదక విమలెక
కాయపేరి. మద్రాసు-14.)

స్వీట్స్
గిమ్మ. తామర, పుండ్లు.
మీదను చక్కవ్యాధులకు
వివ్యాంజనము
అన్నివైపులను కల్పిం